

Handläggare
Annica Håkansson
Telefon: 08-50800948**Till**
Förskolenämnden
2026-03-03

Remiss av Reviderad matstrategi, KS 2024/1083

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/1083

Förvaltningens förslag till beslut

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har genom kommunfullmäktiges budget 2024 fått i uppdrag att revidera matstrategin *God, hälsosam och klimatsmart mat* – Matstrategi för Stockholms stad.

Förskoleförvaltningen välkomnar programmet *God mat för hälsa, klimat och miljö* – *Stockholms stads matprogram* och bedömer att det är ett ambitiöst och välstrukturerat stadsövergripande styrdokument. Särskilt positivt är att perspektiven jämlikhet och livsmedelsberedskap tydligare integreras i programmet.

Förvaltningen anser samtidigt att hälsoperspektivet behöver ges lika tyngd som miljö- och klimatperspektiven i programmets samtliga delar. Dessa perspektiv står inte i motsats till varandra. Ett tydligt fokus på barn och ungas hälsa är särskilt viktigt, då hälsosamma matvanor och måltidsmiljöer har stor betydelse för både hälsa och jämlika livsvillkor på lång sikt.

Programmet ställer ökade krav på kompetens, resurser och systemstöd i verksamheterna. Förvaltningen ser positivt på detta men efterfrågar ett stadsgemensamt kostdatasystem för att möjliggöra ett likvärdigt genomförande.

Uppföljning av arbetet sker löpande inom ramen för stadens integrerade system för ledning och styrning (ILS), och vid behov genom enkäter och andra utvärderingsverktyg.

Bakgrund

Stockholms stad antog år 2019 matstrategin *God, hälsosam och klimatsmart mat*. Sedan dess har flera av stadens övergripande styrdokument reviderats, däribland Miljöprogram 2030 och Klimathandlingsplan 2030.

Stadsledningskontoret har fått i uppdrag från kommunfullmäktige att revidera matstrategin. I enlighet med tillämpningsanvisningarna Stockholm stads stadsövergripande styrdokument ska begreppet program användas och stadens matstrategi föreslås övergå till att kallas program.

Stadsledningskontoret har tillsammans med representanter från utpekade nämnder arbetat med ett förslag till nytt matprogram. Förskolenämnden är en av dessa nämnder. I uppdraget ingår även att förskolenämnden, utbildningsnämnden och äldre- och vårdnämnden reviderar styrdokument utifrån det föreslagna matprogrammet. För förskolenämnden innebär detta att riktlinjerna för mat, måltider och fysisk aktivitet kommer att revideras.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat den reviderade matstrategin (KS 2024/1083) till förskolenämnden för yttrande avseende *God mat för hälsa, klimat och miljö – Stockholms stads matprogram*.

Det föreslagna matprogrammet är ett stadsövergripande styrdokument som syftar till att stärka stadens arbete med mat och måltider ur ett hälso-, klimat-, miljö- och beredskapsperspektiv. Matprogrammet inleds med en övergripande beskrivning och omfattar därefter två fokusområden. Avslutningsvis behandlas styrning och uppföljning.

Fokusområde 1 - Hållbara måltider i stadens verksamheter

Fokusområdet riktar sig till nämnder och bolagsstyrelser som ansvarar för måltidsverksamheter inom stadens organisation, såsom förskola, skola, socialtjänst och äldreomsorg. Fokusområdet omfattar även måltider som serveras i samband med personalsammankomster, representation och enklare förtäring för medarbetare.

Fokusområdet utgår från Livsmedelsverkets måltidsmodell, som omfattar sex områden. Därutöver har två perspektiv tillförts: jämlikhet och livsmedelsberedskap. Dessa åtta pusselbitar har grupperats i fyra arbetsområden:

- Goda, trivsamma och integrerade måltider
- Jämlika, näringsriktiga och säkra måltider
- Klimat- och miljömedvetna måltider
- Beredskap och resiliens i stadens måltider

Inom varje arbetsområde beskrivs hur stadens offentliga måltider ska utformas i linje med stadens budget och övergripande styrdokument, exempelvis Miljöprogram 2030.

Fem arbetssätt och verktyg bedöms vara centrala för genomförandet:

- Upphandling och inköp
- Kompetensutveckling
- Samverkan
- Digitalisering
- Kommunikation

Fokusområde 2 - Matstaden Stockholm

Detta fokusområde riktar sig till nämnder och bolagsstyrelser som genom sin verksamhet påverkar invånarnas och besökarnas förutsättningar att göra hälsosamma och hållbara matval.

Fokusområdet utgår från befolkningens matval och hur dessa påverkar hälsa, miljö och klimat.

För att stärka förutsättningarna för mer hållbara matval krävs samverkan mellan stadens verksamheter samt med näringsliv, civilsamhälle, forskning, andra kommuner och myndigheter.

Fokusområdet är indelat i två arbetsområden:

- Matmiljö
- En levande matstad

Genomförandet stöds av fem arbetssätt:

- Integrerat perspektiv
- Samverkan
- Upphandling och inköp
- Påverkansarbete
- Kommunikation

Styrning och uppföljning

Kommunfullmäktige fastställer inom ramen för stadens budget, mål, indikatorer och aktiviteter som ska bidra till att uppnå matprogrammets intentioner. Matprogrammet är ett stadsövergripande styrdokument men ska kompletteras verksamhetsspecifika riktlinjer. Inom förskola, skola och äldreomsorg finns redan riktlinjer och policydokument. Handböcker och vägledningar ska tas fram inom respektive verksamhet samt inom socialtjänsten för att förtydliga hur matprogrammet ska tillämpas i praktiken.

Uppföljning av arbetet sker löpande inom ramen för stadens integrerade system för ledning och styrning (ILS), och vid behov genom enkäter och andra utvärderingsverktyg. Matsvinn är ett område som kommer att börja mätas inom ramen för uppföljning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleförvaltningen, avdelningen för stadsövergripande utveckling. Samverkan med fackliga organisationerna sker i förvaltningsgrupp den 23 februari. Funktionshindersrådet har möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 11 februari.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen bedömer att det reviderade matprogrammet är ambitiöst och välstrukturerat med en tydlig disposition. Förvaltningen välkomnar särskilt att livsmedelsberedskap och jämlikhet tydligare integreras i programmet.

Förvaltningen anser samtidigt att hälsoperspektivet behöver ges lika tyngd som miljö- och klimatperspektiven i programmets samtliga delar. Programmet innehåller tydliga mål och indikatorer för uppföljning av miljö- och klimatpåverkan. Förvaltningen menar att motsvarande indikatorer för hälsoperspektivet skulle kunna läggas till. Ett tydligt fokus på barn och ungas hälsa är särskilt viktigt, då hälsosamma matvanor och måltidsmiljöer har stor betydelse för både hälsa och jämlika livsvillkor på lång sikt.

Programmet anger att Stockholms stad ska servera hälsosam mat som ska vara energi- och näringsriktig utifrån olika målgruppers behov. Detta ställer krav på att verksamheterna har tillräcklig kompetens och tillgång till ett kostdatasystem. I dagsläget saknas ett gemensamt kostdatasystem vilket skulle ge möjligheten till ett mer likvärdigt genomförande inom stadens verksamheter.

Förvaltningen ser positivt på att samtliga verksamheter ska mäta och rapportera matsvinn i stadens integrerade system för ledning och styrning (ILS). För att säkerställa jämförbarhet och kvalitet i uppföljningen bör en gemensam definition tas fram för vilken typ av matsvinn som ska mätas, samt hur ofta och under vilken tidsperiod mätning ska ske och tydliga indikatorer.

En definition av begreppet närproducerat bör tas fram för att skapa tydlighet för verksamheterna. För att skapa tydlighet och underlätta för verksamheterna som ska använda programmet föreslår förvaltningen en ordlista för de olika begrepp som används i programmet.

För att tydliggöra programmets innehåll kommer förskoleförvaltningen ta fram reviderade mat- och måltidsriktlinjer samt handbok för stadens förskoleverksamhet. Förvaltningen bedömer att det finns behov av kontinuerlig och långsiktig kompetensutveckling för samtliga berörda yrkesgrupper inom förskolans verksamhet för att säkerställa att matprogrammets ambitioner uppnås.

Samverkan sker idag genom olika nätverk mellan verksamhetsområden. För att säkerställa genomförandet av programmet genomförande krävs en tydligare stadsgemensam samordning inom mat- och måltidsområdet som kan driva gemensamma insatser och utveckling. Detta kan kompletteras med tydlig ansvarsfördelning och uppföljning inom ramen för stadens lednings- och styrsystem (ILS) för att säkerställa att programmet intentioner omsätts i faktisk förändring i verksamheterna.

Gunilla Davidsson
Förvaltningschef
Förskoleförvaltningen

Katarina Odén Ryhede
Avdelningschef
Förskoleförvaltningen

Bilagor

1. God hälsa, klimat och miljö, Stockholms stads matprogram

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, Förvaltningsdirektör	2026-02-16
Katarina Odén Ryhede, Avdelningschef	2026-02-16